Høgskolen i Østfold

Forming

Fordypningsstudium FU

30 studiepoeng
2 semestre
Bachelor

Godkjent	Av: Kjersti Berggraf Jacobsen, for avdelingsleder, LU	Dato: 29.06.04
Endret	Av	Dato:

Innholdsfortegnelse

INNHOLDSFORTEGNELSE..... 2

MÅLGRUPPE OG OPPTAKSKRAV..... 3

STUDIETS VARIGHET OG OMFANG.....3

MÅL FOR STUDIET..... 3

STUDIETS INNHOLD, OPPBYGGING OG SAMMENSETNING*..... 4

ORGANISERING, ARBEIDS- OG UNDERVISNINGSFORMER..... 6

FORHOLDET MELLOM TEORI OG PRAKSIS.....7

VURDERINGSFORMER.....7

PENSUM- /LITTERATURLISTE.....8

.....10

Målgruppe og opptakskrav

a. Målgruppe — Målgruppene for studiet er førskolelærerstudenter, allmennlærerstudenter og andre bachelor-studenter. Studiet kan også tas av førskolelærere, allmennlærere og andre som ønsker økt kompetanse i forming.

b. Opptakskrav — 1. Godkjent og gjennomført minimum 10 studiepoeng i forming i førskolelærerutdanningen, eller 2. Godkjent og gjennomført Kunst og håndverk 1 (15 studiepoeng) i allmennlærerstudiet eller 3. Godkjent og gjennomført annen tilsvarende utdanning på høgskolenivå.

Studiets varighet og omfang

a. Studiets nivå — Studiet er et påbyggingsstudium

b. Grad — Studiet i seg selv gir ingen grad, men inngår i førskolelærerutdanningas Bachelorgrad.

Mål for studiet

a) Studiet kvalifisere for: — Forming som fordypningsenhet skal bidra til at studentene utvikler grunnleggende kunnskap, forståelse og handlingskompetanse innen fagområdet forming, kunst og håndverk. Studiet kvalifiserer til arbeid med forming innen utdanning og andre offentlige sektorer.

b) Hvilken kompetanse vil studiet gi — Gjennom studiet vil studentene først og fremst utvikle faglig og fagdidaktisk kompetanse.

Kunnskapsmål:

- økt kunnskap om og erfaringer med estetiske virkemidler og formålstjenlige materialer, redskaper, teknikker og arbeidsmåter
- økt kunnskap om barns lek og visuelle ytringsformer
- økt kunnskap og refleksjon omkring planlegging av lek, skapende virksomhet og forming i barnehagens inne- og uteområde
- økt innsikt i, kunne analysere og vurdere kunst og visuelle kulturuttrykk, og bli bevisstgjort i forhold til sin rolle som kulturformidler i barnehage og skole
- økt kunnskap om ulike dokumentasjonsmåter i arbeid med barn
- kunnskap og erfaring med forsknings- og utviklingsarbeid i praktisk-pedagogisk arbeid med barn

Ferdighetsmål:

- videreutvikle ferdigheter i materialer, redskaper, teknikker og arbeidsmåter
- videreutvikle uttrykksevne i bilde, skulptur og bruksform
- videreutvikle evne til å planlegge, gjennomføre, vurdere og dokumentere skapende prosesser med barn
- videreutvikle evne til å analysere og vurdere ulike kunst- og formuttrykk i arbeid med barn

Holdningsmål:

- videreutvikle estetisk sans
- holdning til økologi og ressursbruk og sikkerhet på verkstedet

Studiets innhold, oppbygging og sammensetning*

a) Emner

Studiet består av emne 1, 10 studiepoeng, og emne 2, 20 studiepoeng.
Emne 1: fokuserer på formingsteori
Emne 2: fokuserer på praktisk arbeid innen forming.
De to emnene er inndelt i følgende delemner:

Delemne: Praktisk skapende arbeid innen bilde, skulptur og bruksform
Emnets tre områder, bilde, skulptur og bruksform, er overordnet alle delemnene. Vektingen innen disse områdene vil variere etter de tema det arbeides med. I en viss grad kan studentene selv velge område for sitt arbeide.
1: Materialer, redskaper og teknikker

- Materialers egenskaper, uttrykksmuligheter og bruk av redskaper innen tegning, maling, grafiske og koloristiske teknikker, elektronisk bildebehandling, harde materialer som tre og metall, fleksible materialer som leire og tekstile materialer
- Innkjøp og organisering av materialer, sikkerhet og ansvarlighet på verkstedet
- Økologisk tenkning og ressursbruk

2: Idé, prosess og produkt

- Kreative arbeidsmåter
- Samspill mellom idé, innhold og virkemiddel
- Samspill mellom form, funksjon og uttrykk
- Presentasjons- og utstillingsform

3: Estetiske virkemiddel og uttrykksmåter

- Sentrale begreper innen form, farge og komposisjon
- Estetiske elementer og funksjoner
- Ulike uttrykksmåter som realistisk, ekspressivt og fabulerende, formalt og konstruktivt, funskjonelt og dekorativt uttrykk

Delemne: Formingsteori

Hovedemnet tar utgangspunkt i gjeldende lover og planer for pedagogisk virksomhet med barn. Teoretisk og filosofisk stoff blir sett i sammenheng med praksis. Praksis gir forståelse for faget sitt verd og egenart.

1: Forming og lek i barnehage, 1. klasse i småskoletrinnet, skolefritidsordning og andre relevante institusjoner der barn er brukergrupper (for eksempel kunstskoler, kunstinstitusjoner)

- Idé, innhold og utvikling i faget, formingsfilosofi og pedagogiske retninger
- Lek, kreativitet og skapende prosesser
- Forming og lek i relasjon til barn med ulike behov
- Barns formspråk i to- og tredimensjonale materialer
- Ulike sjangere i det visuelle formspråk til barn, tradisjon og nyskaping

2: Pedagogen sin rolle, ansvar og oppgaver

- Tilrettelegging av verksted og det fysiske miljø inne og ute
- Voksenrollen som deltaker og den som inspirerer og stimulerer for lek og læring med konkrete materialer
- Observasjon, dokumentasjon, planlegging og fagdidaktikk

Delemne: Kunst, formkultur og media
Dette hovedemnet omfatter opplevelse, analyse og bruk av kunst og formkultur. Fagstoffet skal gi innsikt og forståelse for at skapende virksomhet foregår i en kulturell sammenheng. I arbeidet med hovedemnet legges vekt på kunnskap om forholdet mellom barns kulturelle ytringsformer og den kulturen de lever i.

1: Estetikk

- Estetisk teori
- Estetiske virkemidler
- Persepsjon
- Estetisk opplevelse, erfaring og bevissthet

2: Kunstbilde, skulptur og kunstformidling

- Utvalgte kunstretninger, uttrykksformer og virkemidler
- Folkekunst og kunst fra ulike kulturer
- Ulike formidlingsmåter

3: Barns fysiske miljø

- Barnekultur og leker
- Arkitektur, det fysiske og visuelle miljøet barn lever i
- Ulike formidlingsmåter

Delemne: Utviklingsarbeid

Som utgangspunkt for utviklingsarbeidet, skal studentene gjøre seg kjent med metoder knyttet til formingsfaglige problemstillinger.
Arbeidet skal inneholde systematiske studier knyttet til materialtekniske eller uttrykksmessige problemstillinger. Studiene skal avsluttes i ett eller flere større arbeider i konkrete materialer samt faganalyse i skriftlig dokumentasjon. I arbeidet skal det også foreligge fagdidaktiske refleksjoner.

1: Innføring i forsknings- og utviklingsarbeid

- Utviklingsarbeid i forming, aktuelle eksempler
- Metoder
- Dokumentasjonsformer

2: Gjennomføring av utviklingsarbeid

- Problemstilling, avgrensing
- Innsamling og bearbeiding av materiale i ulike former
- Skriftlig dokumentasjon og andre dokumentasjonsformer

b) Progresjon

De tre første hovedemnene løper gjennom hele studieåret. I de siste ukene er tiden avsatt til utviklingsarbeidet som skal bygge på kunnskap studentene har fått gjennom studiet.

c) Obligatoriske emner:
Alle emnene er obligatoriske.

Valgemner:
Ingen

d) Studier i utlandet og beskrivelse av hvor i studiet dette inngår
Ikke relevant

e) Emner som tilbys utenlandske studenter
Ingen

f) Internasjonalt aspekt

I studiet skal det være en studietur på ca. en ukes omfang. Dette kan være i utlandet. Studentene har ansvar for å delta i planleggingen.

Organisering, arbeids- og undervisningsformer

a) Beskrivelse av hvordan studiet er organisert (blokker, tverrfaglige prosjekt etc) og hvilke arbeids- og undervisningsformer som inngår

Utenom praksisperiodene, er studiet planlagt til 10 undervisningstimer i uka fordelt på to ukedager i ca. 20 uker. Normen er at åtte timer er avsatt til verkstedsundervisning og to er avsatt til innføring i teori.

I verkstedstimene er praktisk arbeid med materialer den sentrale arbeidsmåten. Det vil bli vekslet mellom spontane, intuitive og mer analytiske og problemløsende innfallsvinkler til arbeidsoppgavene. Timene starter gjerne med en innledning om tema, problemstilling eller demonstrasjon av teknikk og er ellers preget av studentaktivitet med oppfølging av lærer. I hovedsak er arbeidet individuelt, men det vil også bli arbeid i grupper. Underveis i studiet må studentene arrangere utstillinger der arbeidene blir dokumentert og presentert. Undervisningen i verkstedene er en del av pensum. Arbeid i gruppen er et viktig utgangspunkt for læring, og det forutsettes at studentene er til stede i verkstedstimene.

Teoristoff kan gis som forelesninger, gruppedrøftinger og studentpresentasjoner av div. tema. Innholdet i teori blir koordinert med innholdet i det praktiske arbeid. Stoffet skal fungere både som inspirasjon og støtte til det praktiske arbeid og som utfyllende og reflekterende momenter til faget i pedagogiske sammenhenger.

b) Presisering

- bruk av bibliotek
  Det forventes at studentene bruker biblioteket til innhenting av stoff til arbeidsoppgavene. Biblioteket tilbyr opplæring og innføring i informasjonssøking tidlig i studieåret.
- bruk av IKT
  Studentene bør ta i bruk ulike typer dataverktøy som for eksempel å innhente informasjon på Internett, skanne, bearbeide bilder og bruke presentasjonsprogrammer som PowerPoint. Dataverktøy er nyttig som del og forberedelse til praktiske arbeid og når arbeid skal presenteres.
- egenaktivitet
  I tillegg til organisert undervisning, ekskursjoner og veiledning, skal studentene tilegne seg kunnskaper, ferdigheter og faglig innsikt gjennom selvstudier. Studentene skal følge med i formingsfaglig litteratur og aktuelle mediedebatter og diskusjoner i faget. Studentene har selv ansvar for å følge opp eget studium.

- studietur og ekskursjoner
  I studiet inngår ekskursjoner til museer og kulturinstitusjoner. En studietur av en ukes varighet er obligatorisk. Opplegg og innhold lages i samarbeid med studentene. Teoristoff i forbindelse med reisemålet blir en del av pensum.
- utgifter
  Studiet medfører noen egne utgifter til materialer. Til studietur må beregnes ca. kr. 3000,-.

c) Arbeidskrav

- Gjennomførte praktiske arbeider innenfor fem materialområder

- Gjennomført og godkjent fagdidaktisk oppgave

- Gjennomført og godkjent rapport fra fordypningspraksis

- Ekskursjoner - minimum en dags besøk i gallerier eller hos kunstner

- En ukes studietur, alternativt eget opplegg med innhold som må godkjennes av faglærer

- Gjennomført individuelt fordypningsarbeid som resultat av en arbeidsperiode over fire uker i slutten av studieåret med skriftlig og visuell dokumentasjon.

d) undervisningsspråk (dersom emner undervises på andre språk enn norsk)
Norsk

Forholdet mellom teori og praksis

a) Forholdet mellom teori og praksis (forholdet mellom komponentene)
Praksis kan gjennomføres i barnehage, skolefritidsordning og andre relevante institusjoner der barn er brukergrupper (f.eks. kunstskoler, kunstinstitusjoner). I praksisperioden skal studentene prøve ut emner fra fordypningsfaget. Innholdet i praksis planlegges av studenten i samarbeid med øvingslærer. Etter perioden skal det leveres praksisrapport til faglærere.

b. Praksisdelens varighet og hvor i studiet den er plassert (ev hvordan teori og praksis er integrert)
Omfanget på fordypningspraksis er to arbeidsuker. Perioden kan konsentreres i perioden som er avsatt til praksis (uke 3 – 8), eller organiseres på annen måte i perioden.

Vurderingsformer

1. Underveisvurdering jf § 13 Eksamensforskriften (2004)
Studentene får veiledning og tilbakemelding på det praktiske arbeid underveis i studiet. Til skriftlige oppgaver, blir det gitt skriftlig tilbakemelding. Ved halvgått studieløp, blir studentene innkalt til individuell samtale med faglærer. I samtalen blir det gitt tilbakemelding og veiledning.

2. Sluttvurdering
a) Bruk av ev arbeidskrav

b) Vurderingsform ev kombinasjon av vurderingsformer

Eksamen består av to komponenter:

En individuell skriftlig oppgave på 6 timer. Oppgaven skal ta utgangspunkt i det teoretiske og didaktiske innholdet i studiet. Omfang: 10 studiepoeng. Intern og ekstern sensor.
Prøven legges i begynnelsen av evalueringsperioden, for eksempel i begynnelsen av mai måned.

En utstilling av følgende arbeider:
- Fordypningsarbeidet (se pkt. 5.1, siste dot-punkt)
- Tre individuelle arbeider gjort gjennom studiet.

Omfang: 20 studiepoeng. Intern og ekstern sensor.
Utstillingen arrangeres ca. fire uker etter den skriftlige prøven, for eksempel i juni måned.

c) Obligatoriske prøver og oppgaver og hvor de er plassert i utdanningsløpet

Gjennomførte praktiske arbeider innenfor fem materialområder	Tre av oppgavene innleveres i høstsemesteret og to i vårsemesteret. Nøyaktig tidspunkt fremkommer i semesterplanen.
Gjennomført og godkjent fagdidaktisk oppgave	Innlevering siste uke før jul
Gjennomført og godkjent rapport fra fordypningspraksis	Uke 9
Ekskursjoner - minimum en dags besøk i gallerier eller hos kunstner	Vil variere
En ukes studietur, alternativt eget opplegg med innhold som må godkjennes av faglærer	Vil variere
Gjennomført individuelt fordypningsarbeid som resultat av en arbeidsperiode over fire uker i slutten av studieåret med skriftlig og visuell dokumentasjon.	Innlevering i nest siste uke av studieåret.

d) Karaktersystem

Eksamen vurderes av en ekstern og en intern sensor. Det gis karakter etter en skala fra A til F, der A er beste og E laveste ståkarakter. F er stryk.

Pensum- /litteraturliste

a) Pensum/lærestoff (minimum tema/omfang/referanselitteratur)

Amundsen, Brit Ring: Strek og form 1995 Tell forlag as
BFD 1995: Rammeplan for barnehagen
Barsotti, Anna: Skapende kommunikasjon i Reggio Emilia 1998 Pedagogisk forum
Carlsen, Kari og Samulsen, Arne Marius: Inntrykk og uttrykk - estetiske fagområder i barnehagen 1992 Ad Notam Gyldendal
Danbolt, Gunnar: Blikk for bilder – formidling av billedkunst til barn og ungdom, Norsk kulturråd, Oslo 1999
Glambek, Ingeborg: Om kunst de siste 200 år 1995 Universitetsforlaget, Oslo
Gullberg, Vivian Hernar: Barns bildeskaping - utvikling og forutsetninger Høgskolen Stord/Haugesund 1995 s. 9 - 127
Haabesland, Anny Å. og Ragnhild E. Vavik: Kunst og håndverk - hva og hvorfor 2000, Fagbokforlaget s. 14 - 123 og s.236 - 300
KUF 1996: Læreplanverket for den 10-årige grunnskolen (L97)
May, Rollo: Mot til å skape Aventura forlag, Oslo 1994
Moen, Ingunn B.: Formgiving, tegning, form, farge 1995 Oslo: Yrkesopplæring
Moyles, Janet R. (red): Slipp leken inn i skolen 1996 Ad Notam Gyldendal
kap. 7: Å få leken til å fungere i klasserommet. (ca. 12 s.) kap. 9 Læring gjennom lek og bilde. (ca. 10 s.)
Nilsen, Vestre, Askim: Barns uterom - lek og samvær Universitetsforlaget , Oslo 1996 s. 27 - 33, 60 - 74, 135 - 158
Paulsen, Brit: Billedkunst og kunnskap 1996 Cappelen Akademiske forlag.
Paulsen, Brit: Det skjønne 1994 Ad Notam Gyldendal
Samuelsen, Arne Marius: Formidling av kunst til barn og unge Oslo, 2003 Universitetsforlaget
Trageton, Arne: Verkstadpedagogikk 6-10 år 1992 Stord lærarhøgskule
Toft, Solveig: Studiehefte - et studieopplegg knyttet til litteraturen i førskolelærerstudiet, forming fordypning Kompendium
Div. andre kompendier
Du bør også følge med i tidsskriftene: Form og Pedagogisk Forum

I tillegg anbefaler vi å lese/følge med i aviser, blader, hefter og bøker fra aktuelle emner.

Utfyllende litteratur

Aspeli, Widar og Klausine Røtnes (red.): Den magiske barnehagen, kulturelle muligheter 1998 Pedagogisk Forum, Oslo
Bagnall, Brian: Tegne-male, et komplett kurs 1988 Teknologisk Forlag A/S, Oslo
Bawden, Juliet: Applikasjoner 1994 Forsythia
Berg, Knut (red): Norges malerkunst Bind 1 og 2.1993 Oslo
Brinchmann/ Hansen: Prosjekt- og problembasert læring 1993 UniversitetsforlagetDæhlin, Erik: Norsk samtidskunst. 1990 Oslo (spes. utvvalde verk, ca. 20 sider)
Edwards, Betty: Å tegne er å se 1987 Grøndahl & Søn Forlag a.s, Oslo
Egeland, Sigrid og Hoff, Svein Are: Barns utemiljø - veileder om offentlige krav og retningslinjer Kommuneforlaget AS, Oslo 1998
Førland, Tor Egil: Drøft Lærebok i oppgaveskriving. 1996 Ad Notam Gyldendal
Gombrich, E.H: Kunstens historie 1990 Nordisk Forlag A/S, København (finnes også i norsk utgave: «Verdenskunsten»)
Gotfredsen, Lise: Bildets formspråk 1987 Oslo: Universitetsforlaget
Heggstad, Kari Mjaalend, Ida M. Knudsen og Arne Trageton: Fokus på lek 1994, Høgskolen Stord/Haugesund
Høef, Ove Arbo og Hjort, Helga: Barkebåt og kongleku - tradisjonelle barneleker med ville vekster Universitetsforlaget, Oslo 1991
Håberg, Kirsten Røvig: Kunst og kulturhistorie 1995 Yrkesopplæringen ANS (utvalgte sider)
Haabesland, Anny Å. og Ragnhild E. Vavik: Forming – påvirkning og forandring 1991 Stord lærarhøgskule
Itten, Johannes: Farvekunstens elementer 1983 København
Juul, Ingri og Edith Skjeggestad: Mønsterbygging 1992 Yrkeslitteratur as
Koppers, P. De Winter W: Barn lærer å tegne
(Stapel, J. Oslo: Yrkeslitteratur) Hovedbok og temahefter («rom», «farge», «lys»)
Mykle, Bjørg: Dukkenes magi. 1993 Pax (støttelitt. på drama)
Nordenfalk, Katta: Barns bilder och solen lyste blå. 1996, Berghs Förlag AB i samarbeid med Moderna Museet.
Skjeggestad, Edith: Broderi. 1996 Tell forlag as
Skoglund, Elisabet: Leken och konsten. 1993 Bergs Forlag AB, Stockholm.
Skoglund, Elisabet: Lusten att skapa. 1990, Bergs Forlag AB, Stockholm.
Statens helsetilsyn - veiledningsserie 3 - 98: Veileder til forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler
Svaboe, Bodil: Stofftrykk.1995 Tell forlag as
Teigen, Tom: Frihåndstegning. 1992 Ad Notam Gyldendal A/S
Villadsen, Ole: Børn Billeder Billedkunst. 1993 Gyldendal Undervisning

b) Litteraturliste sist oppdatert Dato: